28/02/2021

Η ορθόδοξη «σεξουαλική αγωγή»

/ Πνευματικά Αποσπάσματα

(Αποστολικό Ανάγνωσμα Κυριακής ΛΔ’ Επιστολών, του Ασώτου, Α’ Κορ. στ’ 12-20)

Ἀδελφοί, πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ᾽ οὐ πάντα συμφέρει· πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ᾽ οὐκ ἐγὼ ἐξουσιασθήσομαι ὑπό τινος. Τὰ βρώματα τῇ κοιλίᾳ καὶ ἡ κοιλία τοῖς βρώμασιν· ὁ δὲ Θεὸς καὶ ταύτην καὶ ταῦτα καταργήσει. Τὸ δὲ σῶμα οὐ τῇ πορνείᾳ, ἀλλὰ τῷ Κυρίῳ, καὶ ὁ Κύριος τῷ σώματι· ὁ δὲ Θεὸς καὶ τὸν Κύριον ἤγειρε καὶ ἡμᾶς ἐξεγερεῖ διὰ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. Οὐκ οἴδατε ὅτι τὰ σώματα ὑμῶν μέλη Χριστοῦ ἐστιν; Ἆρα οὖν τὰ μέλη τοῦ Χριστοῦ ποιήσω πόρνης μέλη; Μὴ γένοιτο. Ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι ὁ κολλώμενος τῇ πόρνῃ ἓν σῶμά ἐστιν; Ἔσονται γάρ, φησίν, οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν· ὁ δὲ κολλώμενος τῷ Κυρίῳ ἓν πνεῦμά ἐστι. φεύγετε τὴν πορνείαν. Πᾶν ἁμάρτημα ὃ ἐὰν ποιήσῃ ἄνθρωπος ἐκτὸς τοῦ σώματός ἐστιν· ὁ δὲ πορνεύων εἰς τὸ ἴδιον σῶμα ἁμαρτάνει. Ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι τὸ σῶμα ὑμῶν ναὸς τοῦ ἐν ὑμῖν ἁγίου Πνεύματός ἐστιν, οὗ ἔχετε ἀπὸ Θεοῦ, καὶ οὐκ ἐστὲ ἑαυτῶν; ἠγοράσθητε γὰρ τιμῆς· δοξάσατε δὴ τὸν Θεὸν ἐν τῷ σώματι ὑμῶν καὶ ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν, ἅτινά ἐστι τοῦ Θεοῦ.

Επίμονα προβάλλεται σήμερα η ανάγκη για «σεξουαλική αγωγή» των παιδιών μας στο πλαίσιο μάλιστα της σχολικής τους παιδείας. Όπως σε πολλούς άλλους τομείς

της ζωής μας μάθαμε να ακολουθούμε τυφλά τη «φωτισμένη» Δύση, έτσι και στο θέμα αυτό. Ο φόβος μας είναι πάντα να μην υστερήσουμε απέναντί της. Γι’ αυτό αντιγράφουμε πρόθυμα τον προβληματισμό και τις μεθόδους της. Επόμενο, λοιπόν, να θεωρούμε απαραίτητο, ο «διαφωτισμός» να προχωρήσει και στην προβληματολογία του «γενετησίου ενστίκτου». Βέβαια, το τι διδάσκει η Δύση σχετικά με το ζήτημα αυτό, δεν φαίνεται να θεωρείται πρωταρχικής σημασίας. Γιατί δεν πρέπει να ξεχνάμε, ότι η Δύση -και μείς μαζί της, αφού είμαστε κομμάτι της- κλυδωνίζεται σε μία λαίλαπα πανσεξουαλισμού. Ο «φροϋδισμός» έχει καταστεί κυριαρχούσα ιδεολογία στην εποχή μας. Η προτεραιότητα δίνεται στο σεξουαλικό ένστικτο και στη κτηνώδη ορμή. Το ανθρώπινο σώμα κατάντησε υποτιμημένη αξία και αντικείμενο – όργανο ηδονής. Μέσα σ’ αυτό το κλίμα διαμορφώνεται το περιεχόμενο της «σεξουαλικής» διαφώτισης του ευρωπαίου ανθρώπου. Έρχεται όμως σήμερα από τα βάθη των αιώνων η φωνή του ουρανοβάμονα και θεόπτη Απ. Παύλου να μας παρουσιάσει τη «σεξουαλική αγωγή», όπως (πρέπει να) διδάσκεται στο Σώμα του Χριστού, στο «σχολείο» της Εκκλησίας.

Η ρίζα του προβλήματος

Η απάντηση του Παύλου στο πρόβλημά μας αρχίζει – περίεργα, αλλ’ όχι ανεξήγητα – από την κοιλιοδουλία. Γιατί οι «σαρκικές επαναστάσεις» έχουν ως βασική τους αιτία τη γαστριμαργία. Από αυτήν γεννιέται το πάθος της πορνείας. Και ως «πορνεία» νοεί ο Απόστολος, και μαζί του οι άγιοι Πατέρες μας, όχι φυσικά μόνο τη σαρκική σχέση με κάποια Πόρνη, αλλά κάθε χρήση του γενετήσιου ενστίκτου για σκοπούς έξω από το θέλημα του Θεού, που είναι η δημιουργία οικογένειας. «Τὸ σῶμα τοῦ Χριστιανοῦ δεν ἐπλάσθη, διὰ νά τρυφᾶ καὶ ἐκ τῆς τρυφῆς να πίπτῃ εἰς τὴν πορνείαν, ἀλλ’ ἐπλάσθη διὰ νά ἑνωθή μέ τὸν Κύριον, Ὅς τις εἶναι ἡ κεφαλὴ του» (άγ. Νικόδημος Αγιορείτης).

Η νηστεία και η χαλιναγώγηση του σώματος, ουσιαστικά στοιχεία της ορθόδοξης ασκητικής, αυτόν ακριβώς τον στόχο έχουν: να αποφευχθεί η «θεοποίηση» της κοιλίας (Φιλιππ. γ’ 19), ώστε να μην υποθάλπονται τα σαρκικά πάθη, που έχουν ως κύρια αιτία την ευζωία και κοιλιοδουλία. «Τὶ δὲ σαρκὸς εὐπαθούσης, καὶ νεότητι περιφερομένης, ἀφρονέστερον;» – θα πει ο Μ. Βασίλειος.

Η διδασκαλία του Απ. Παύλου διαρθρώνεται κατά τον ακόλουθο τρόπο: α) Πόσοι δεν βλέπουν το σώμα τους ως όργανο ηδονής; Όχι, λέγει ο Παύλος. Το σώμα είναι δημιούργημα του Θεού και δεν πλάσθηκε για την πορνεία, αλλά για να θεωθεί μαζί με την ψυχή, που είναι άρρηκτα δεμένη μαζί του. Θα αναστηθεί μαζί με την ψυχή, για να ζήσει αιώνια, ή στη δόξα του Θεού ή στην αιώνια στέρησή της, που είναι η κόλαση. Γι’ αυτό δέχεται το σώμα μας τη Χάρη του Θεού, ώστε να μεταβάλλεται

σε «ναὸ τοῦ ἐν ἡμῖν Ἁγίου Πνεύματος», αφού βέβαια καθαρισθεί πρώτα από τα πάθη του ο άνθρωπος. Πορεία δόξας είναι η ζωή του πιστού μέσα στο σώμα του Χριστού. Να, λοιπόν, γιατί είναι πτώση και συντριβή η (οποιαδήποτε) πορνεία. Εκτροχιάζει το σώμα μας αλλά και όλο τον άνθρωπο από τον αιώνιο προορισμό του.

β) Τα σώματά μας με το βάπτισμα γίνονται μέλη του Χριστού. Όταν λοιπόν χρησιμοποιούμε τα μέλη του σώματός μας, για να διαπράξουμε οποιοδήποτε κακό, χρησιμοποιούμε μέλη του Χριστού για τη διάπραξη της αμαρτίας μας. Έτσι, κάνουμε τα «μέλη του Χριστού» να αμαρτάνουν. Υπάρχει χειρότερο και φοβερότερο από αυτό; Αν λ.χ. φονεύσω κάποιον, με το χέρι του Χριστού τον φονεύω. Όταν βρίζω κάποιον, με το στόμα του Χριστού τον βρίζω. Όταν αδικώ τους γύρω μου, με το χέρι του Χριστού τους αδικώ. Και όταν πορνεύω, με τα μέλη του Χριστού πορνεύω. Αυτή είναι η τραγικότητα και αφροσύνη της «πορνείας»! Αποσπώ τα μέλη μου από το σώμα του Χριστού και τα καταδικάζω σε θάνατο, καθιστώντας τα όργανα της αμαρτίας μου. Μέσα στον ορθόδοξο γάμο, με το μυστήριο, την πίστη και τη σωφροσύνη του, το ζευγάρι εντάσσει στη Χάρη του Θεού και τη σωματική του σχέση, που γίνεται έτσι «διά της τεκνογονίας» μέσο σωτηρίας. Έξω από το μυστήριο και τη Χάρη του Θεού (και αυτό συμβαίνει σε κάθε άλλο είδος «γάμου») η σωματική σχέση παύει είναι κοινωνία εν Χριστώ και γίνεται σχέση σαρκική, δηλαδή πορνεία, αποκοπή από το Σώμα του Χριστού, θάνατος.

γ) Η ουσία της «πορνείας» παρουσιάζεται από τον Απόστολο και από μια άλλη οπτική γωνία. «Δικό μου είναι το σώμα μου και το κάνω ό,τι θέλω»! Αυτή είναι η πρόχειρη επιχειρηματολογία μας. Όχι, απαντά ο Παύλος. Δεν είναι δικό σας τίποτε, συνεπώς ούτε και το σώμα σας. Δεν ανήκετε στον εαυτό σας. Και ως δημιουργήματα του Θεού, αλλά και για ένα εξ ίσου σπουδαίο λόγο. Σας εξαγόρασε ο Χριστός με ατίμητο τίμημα, το πανάγιο Αίμα Του. Είμαστε «εξαγορασμένοι σκλάβοι», κατά τον Άγιο Νικόδημο τον Αγιορείτη. Δεν είναι δικά μας, λοιπόν, τα μέλη του σώματός μας, αλλά του Χριστού. Περισσότερο δε από κάθε άλλη αμαρτία η πορνεία μολύνει όλο μας το σώμα, σαρκικά και πνευματικά, και ισοδυναμεί με αυτοκτονία.

Καταλαβαίνουμε, λοιπόν, γιατί με τόση αγωνία φωνάζει ο Παύλος: Φεύγετε (= τρέξτε να σωθείτε από) την πορνεία! Την βλέπει να καταδιώκει απειλητικά τον άνθρωπο: Καμιά αμαρτία δεν μας κυνηγά τόσο, όσο η σαρκική, γιατί είναι ριζωμένη μέσα μας. Παρατηρεί ο Αγ. Γρηγόριος Νύσσης: «...Ὅταν μορφὴ πορνικὴ τοξεύη, νῶτα διδόναι (=να τρέπεσαι σε φυγή)... Κατατοξεύει γὰρ κατ' ὀφθαλμῶν ἡ πορνεία, ἔστ δὲ τῶν ἄλλων πονηρευμάτων φοβερώτερον»!

Αναγκαία προϋπόθεση

Γίνεται, λοιπόν, φανερό, ότι η «σεξουαλική αγωγή» στον χώρο της Ορθοδοξίας δεν είναι παρά θεολογία του ανθρωπίνου σώματος, μέρος της ορθόδοξης ανθρωπολογίας. Δεν πρόκειται συνεπώς για μια «επιστημονική» ανάλυση και περιγραφή της σωματικής λειτουργίας ή για ηθικοκοινωνική καθοδήγηση, αλλά για θεώρηση του ανθρώπου μέσα από το πρίσμα της θείας αποκαλύψεως. Μια τέτοια αντίληψη, άρα, για τον άνθρωπο και το σώμα του δεν «διδάσκεται» θεωρητικά, ούτε, πολύ περισσότερο, επιβάλλεται! Εμπνέεται μονάχα στα πλαίσια της εν Χριστώ ζωής και του πνευματικού αγώνα της Ορθοδοξίας. Ο χριστιανός νέος μαθαίνει κοντά στον Γέροντα – Πνευματικό του να ζει εν Χριστώ, με προσευχή και άσκηση, αγώνα και εγκράτεια, γνωρίζοντας ότι στόχος του είναι ο εν Χριστώ δοξασμός του σώματος και της ψυχής του. Αν δεν ισχύει η προϋπόθεση αυτή, δεν είναι περίεργο η διδασκαλία του Παύλου να απορρίπτεται σαν μύθος.

Πρωτ. Γ. Μεταλληνού, Κηρύγματα στα Αποστολικά Αναγνώσματα